

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
Téma “Panoptikum”

Plzen 2020

Mikalai Bialiyeu

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
studijní program Výtvarná umění
studijní obor Sochařství
specializace Socha a Prostor

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
Téma “Panoptikum”
Mikalai Bialiayeu

Vedoucí práce: Prof. akad. sochař Jiří Beránek

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeská univerzita v Plzni

Plzen 2020

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracoval samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, červenec 2020

.....

podpis autora

OBSAH

1. POPIS PŘÍPRAVY A REFLEXE ZVOLENÉHO TÉMATU	
a) rešerše zvoleného tématu	5
b) vlastní příběh a reflexe	5-6
c) inspirace	6
d) popis výsledného díla a jeho využití	7
e) přínos práce pro daný obor	7
2. RESUMÉ	8
3. OBRAZOVÉ PŘÍLOHY A FOTODOKUMENTACE	
a) průběh práce a detaily	9-11
b) hotové dílo	12-13
4. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	14

1. POPIS ROZPRACOVÁNÍ A REFLEXE ZVOLENÉHO TÉMATU

a) rešerše zvoleného tématu

Začal bych popsáním toho, co je vlastně panoptimum.

Toto slovo má několik významů: Panoptikum (ze starořeckého pānoptikón, tj. παν = pān, vše + οπτικό = k vidění) je sbírka zajímavých předmětů či rarit (např. voskové figuríny, anomálie lidského těla apod).

Nejtypičtějším příkladem panoptik jsou tzv. freak shows rozšířené v 16. až 19. století v Anglii a Spojených státech. Z hlediska lidských anomálií byli v panoptikách vystavováni například osoby s různým druhem tělesného postižení.(1);

v přenosném významu je to “něco neuvěřitelné, hrůzyplné, neobvyklé”.

Já pocházím z velice náboženské rodiny, proto jsem chtěl mou bakalářskou práci věnovat té významné části mého života, ve které jsem se teď rozčaroval a chtěl bych se podělit o své prožitky a myšlenky vůči tomu tématu.

b) vlastní příběh a reflexe

Jak jsem napsal předtím, já pocházím z velice náboženské pravoslavné rodiny, a byl jsem v tom prostředí po celý život. Chodil jsem do chrámu každou neděli, modlil jsem se před jídlem. Nebyl jsem náboženským fanatikem, ale řekl bych, že to bylo nedílnou součástí mého běžného života. To se rozumí, že považoval jsem ostatní náboženská vyznání jak něco nesprávného, špatného, dokonce blbého. A zrovna ten název byl mým největším důkazem, že moje a jenom moje náboženství je jediné správné! Proč? Pravoslaví... pravo-slaví... slavíme správně! Takhle jsem to bral až od dětství.

Ale to samý si myslí lidé, kteří věří v různé jiné Bohy, patří do jiných náboženských skupin, obcí. A kdyby to byla jenom existencialistická debata, tak bych si možná ani toho tématu nevšiml, ale to není pouze otázka, je to jablko sváru. Svárů.

Samozřejmě, schopnost debatovat, diskutovat je obrovskou výhodou lidstva, protože “pravda se rodí ve sporu”, ale víra nepotřebuje důkazy, potvrzení. Je těžce debatovat, pokud bojující strany mají za pádný důvod “Já mám pravdu protože tak to je!»

Rád bych podotkl, že mým cílem je se v tom vyznat, v žádném případě někoho urazit či rozzlobit. A budu to psát znovu a znovu během mé bakalářské práce.

“Každý člověk má právo na svobodu volby kteréhokoliv náboženství nebo víry a sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně je vyznávat, zachovávat náboženské obřady, praktikovat víru a vyučovat jí. Nikdo nemůže podrobit donucení jinou osobu, ani být nucen zvolit si nebo vyznávat jakékoliv náboženství nebo víru.”(2)

Svoboda vyznání je jedním ze základních práv člověka. Samozřejmě, my nezbytně potřebujeme věřit. Bez víry lidský život ztrácí naději. Ano, moje víra podlehla zkáze, vyhořela jak ta sirka, ale to neznamena, že já se vzdám. Já hodlám pokračovat v hledání toho, co by mi mohlo pomoci vrátit pevnou víru, hlavně v sebe. Ale já nechci věřit, že někdo či něco na obloze sedí a říká nám, co máme dělat.

Inkvizice, křížácké výpravy, lov čarodějnic, pronásledování učenců a disidentů, genocida a náboženské války, džihád - obrovské množství nejhorších činů v lidské historii se konalo “jménem nějakého Boha”.

Lidé různých náboženství bojovali a bojují i teď, protože každý si myslí, že jenom on má pravdu. Cílem mého díla je ukázat, že každý, kdo takhle uvažuje, má pravdu, a zároveň nikdo nemá.

Proto jsem se rozhodl vytvořit modlu bezejmennému bohovi a zároveň autoportrét, vyjadřující duševní a myšlenkový stav.

c) inspirace

V roce 2019 v Národní galerii města Prahy proběhla retrospektivní výstava jednoho z nejvýznamějších umělců 20. století, sochaře a malíře Alberta Giacomettiho(1901-1966). Měl jsem štěstí navštívit tu výstavu. Práce švýcarského umělce na mě způsobily dost silně, a hlavně styl rozpracování hlavního námětu jeho tvorby - lidského těla.

Také jsem prostudoval druhy starobylých slovanských a světových model, falických symbolů. Ve své finální práci jsem se pokusil spojit to všechno a vyjádřit takovým způsobem svůj duševní stav a myšlenky.

d) popis výsledného díla a jeho využití

Výsledním dílem je objemná socha vzhledu vyhořelé sirky (výška 3.5 metry která), představuje modlu bezejmenného boha a zároveň autoportret autora a jeho duševního stavu. Může být nainstalována buď ve škole, tak i někde jinde.

e) přínos práce pro daný obor

Svou prací jsem chtěl vyvolat reakci a diskuzi ohledně tématu, které mě zajímá už dávno, a hlavně dostat názory lidí mého věku a také starších. Běloruská a česká kultury jsou velice podobné, ale taky se výrazně liší. A hlavně ten pojem boha v našem životě a vliv víry a náboženství na běžný lidský život. Mě to fascinuje a kdyby se podařilo vyvolat buď stejné nebo naopak jiné pohledy na mnou vybrané téma, tak bych dosáhl svého cíle a tím bych rozšířil přístup k posouzení a vjemu boha a náboženství ne jak kulturní prvek či součást historie, a jak moderní současní působící síla, která má vliv na náš život I teď. Doufám, že někdo s mými myšlenkami souhlasí a možná dokonce to někomu pomůže.

Pokud ne, tak jsem se aspoň vyznal v sobě a své duši a rozumu, a vím co budu dělat dál, abych nakonec naplnil svou duševní prázdnotu novými pocity a vnímáními.

2. RESUMÉ

По-русски:

Я родился в сильно религиозной семье, где мне с детства прививали православные ценности и культуру. Я считал, что лишь моя и только моя религия есть единственная правильная и лишь мы правильно молимся и славим своего, правильного Бога. Я прожил так большую половину своей сознательной жизни, но последние года в моей душе происходит битва между «мальчишеской» верой и фактами, открывавшимися передо мной со временем и изучением истории и самого понятия «вера» и «бог». Это кто-то или что-то, что сидит на облаке и говорит нам, что мы должны делать, а что нет?

Человеческие жертвоприношения, крестовые походы, охота на ведьм, преследование учёных и диссидентов, религиозные войны, военный джихад, террористические атаки - все эти страшные события в человеческой истории происходили «именем» какого-то бога, который, видимо, хотел от людей это.

Хочу обратить внимание, что я не имею в виду никакое конкретное божество, меня интересует именно понятие.

Поэтому я решил посвятить свою финальную работу религии и тому, как люди разных конфессий воспринимают друг друга. Я пропустил это через себя и создал автопортрет и одновременно идол этому безымянному кровожадному богу, который хочет от людей эти страшные деяния.

English version:

I was born into a religious family where Orthodox values and culture were instilled in me from childhood. I believed that only my and only my religion is the only correct one and only we correctly pray and praise our, correct God. I have lived so much of my conscious life, but in recent years there has been a battle in my soul between the "boyish" faith and the facts that were revealed to me during my life path. Is it someone or something that sits on a cloud and tells us what we should and shouldn't do?

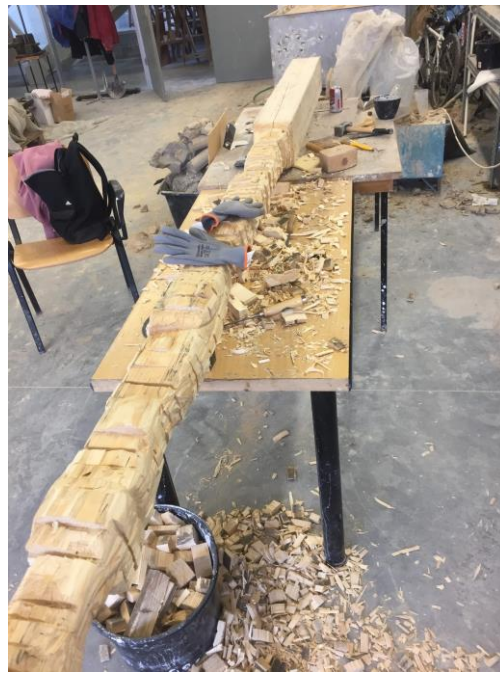
Human sacrifices, crusades, witch hunts, persecution of scientists and dissidents, religious wars, military jihad, terrorist attacks - all these terrible events in human history took place in the "name" of some god who apparently wanted this from people.

I want to draw your attention to the fact that I do not mean any specific deity, it is the concept that interests me.

So I decided to devote my final work to religion and how people of different faiths perceive each other. I let this through myself and created a self-portrait and at the same time an idol of this nameless bloodthirsty god who wants these terrible deeds from people.

3. OBRAZOVÉ PŘÍLOHY A FOTODOKUMENTACE

a) průběh práce a detaily

b) hotové dílo

4. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Odkazy:

(1) <https://cs.wikipedia.org/wiki/Panoptikum>

(2) <https://www.epravo.cz/top/clanky/nabozenska-svoboda-2767.html?mail>

Literatura:

LATYNINA, Yulia. Ježíš. Historické prozkoumání. Moskva: Eksmo, 2018. ISBN 978-5-04-099154-9

ČERNÁ, Marie. Dějiny výtvarného umění. Praha, Idea Servis, 2019. ISBN 978-80-85970-93-7